

Nejvíce státu odvedou zaměstnanci

Jakub Svoboda

Vláda při svém nástupu slibovala, že nebude zvyšovat žádné daně. Od příštího roku ale zvýší odvodovou zátěž všem, tedy živnostníkům, firmám a především zaměstnancům. Navíc ruší přes dvě desítky daňových slev včetně školovného.

U osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) dojde ke zvýšení odvodů na sociální pojištění, korporátní daň se firmám zvedne o dva procentní body. Živnostníci příští rok odvedou státu navíc tři miliardy korun.

Zaměstnanci pak vylepší příjmy státního rozpočtu o téměř 11,9 miliardy, a to tak, že vláda pro ně zavede povinné nemocenské pojištění se sazbou 0,6 procenta z jejich hrubého příjmu.

„Průměrná hrubá mzda za rok 2022 podle Českého statistického úřadu činí 40 353 Kč měsíčně, dopady na čistý příjem takového zaměstnance jsou 242 Kč měsíčně,“ uvedlo včera ministerstvo financí.

Pojistné na nemocenské pojištění dnes platí jen zaměstnavatel. Zaměstnanci nejsou plátcem nemocenského pojistného od

ledna 2009. OSVČ si ho mohou platit dobrovolně.

Sazba nemocenského pojištění placená zaměstnavateli se v roce 2019 snížila z 2,3 procenta vyměrovacího základu na 2,1 procenta jako kompenzace za zrušení karenční doby. „Kvůli tomuto kroku a zavedení dalších dávek nemocenského pojištění – například zavedení a poté prodloužení otcovské či zavedení pečovatelské dovolené – vykazuje od roku 2019 účet nemo-

Vláda zaměstnancům zavede povinné nemocenské pojištění 0,6 procenta z hrubého příjmu

cenického pojištění záporné saldo, v loňském roce zhruba minus osm miliard korun,“ upozornilo Stanjurovo ministerstvo.

Vládní konsolidační balíček dopadne na zaměstnance podle ekonomů nejvíce.

„Zaměstnanci to odnesou přes vyšší nemocenské pojištění, přes spotřební daně na alkohol a tabák. Nejvíce to odnesou ti ze státního sektoru, kde se bude šetřit

Foto: PRÁVO - Petr Hloušek

Šéf státní kasy Zbyněk Stanjura.

na platech a provozu,“ shrnul včera pro Seznam Zprávy hlavní ekonom Deloitte David Marek.

„Pokud se zaměstnancům nelíbí zavedení nemocenského, ať si stěžují moravským vinařům,“ doplnil pak s poukazem na prolobbované po-

kračování nulové spotřební daně u nešumivých vín.

Vláda se také rozhodla rozšířit mírnou progresi u daně z příjmu, která nyní v Česku je, na více vysokopříjmových zaměstnanců. Vyšší daň budou nově

platit ti s platem zhruba ve výši od 121 tisíc korun, tzn. trojnásobku průměrné mzdy. Teď je zhruba od 161 tisíc korun (čtyřnásobek průměrného výdělku). Sazba 23 procent je vždy jen na částku nad tento limit.

„Týká se to 1,5 procenta zaměstnanců, doposud to bylo 0,5 procenta. Všichni ostatní jsou pod touto částkou. Jim zůstane sazba 15 procent,“ řekl k tomu Novinkám šéf státní kasy Zbyněk Stanjura (ODS).

„Jde o solidární krok, aby se vysokopříjmoví zaměstnanci více podíleli na konsolidaci veřejných financí,“ stojí pak v doprovodném ministerském materiálu k návrhu.

Vyšší progresi navrhovaly menší koaliční strany. Stejně jako proti jejich snahám o výraznější zvýšení daně z příjmu, které by částečně kompenzovalo obří propad příjmu rozpočtu po zrušení takzvané superhrubé daně, se ale postavila ODS.

U živnostníků chce vláda zvýšit v letech 2024 až 2026 minimální vyměrovací základ pojištění na sociální pojištění OSVČ z 25 procent na 40 procent průměrné mzdy, to je o pět procentních bodů ročně, a tím přiblížit minimální vyměrovací základ na úroveň minimální mzdy. Zároveň kabinet navrhuje, aby OSVČ platily pojistné nejméně z 55 procent namísto současných 50 procent základu daně.

O DŮCHODECH A NOVÝCH DANÍCH také v sobotním a pondělním Právu

Noviny v ohrožení. Zatíží je plná sazba

Noviny nejsou podle ministra financí Zbyněka Stanjura dost vědecké, a tak je chce vláda přesunout z nejnižší sazby DPH 10 procent do nejvyšší jednadvacíprocentní. Na rozdíl od časopisů včetně těch lifestyleových nebo i pornografických, které budou v nové nižší sazbě 12 procent. Knihy mají nulovou sazbu bez ohledu na to, zda jde o vysokou literaturu, populární naučné téma, anebo brak.

„Časopisy jsou společensky významné, proto je zařazujeme do nižší sazby DPH. Známe vědecké časopisy, vědecké noviny neznáme,“ reagoval včera Stanjura na dotaz Práva, proč kabinet chystá novinám zvýšení daně o jedenáct procent.

Přitom časopisy a noviny spojují tištěné slovo i periodicitu a většina magazínů v distribuci není zaměřená vědecky. „Ano, jsou i jiné než vědecké časopisy,

ale to už se rozlišit nedá,“ konstatoval Stanjura.

Hrozí domino efekt

Zvýšení sazby DPH u denního tisku na 21 procent znamená podle předsedkyně správní rady Unie vydavatelů Libuše Šmuclové ohrožení existence novin v Česku.

„Málokdo si uvědomuje, že krach jedné novin může způsobit domino efekt. Deníky jsou

svázané pupeční šňůrou společné distribuce novin, která v noci z tiskárny rozváží noviny do prodejen v přesných časech po celé republice. Jakmile odpadne jeden deník třeba právě kvůli zvýšení DPH, ostatní vydavatelé zbylé náklady na distribuci, které na ně tím pádem připadnou, již nemusí unést a budou muset svůj titul zavřít také. Domino efekt se spustil,“ varovala.

„Deníky byly a jsou pro čte-

náře kotvou, jak se vyznat v dezinformacích, vláda tuto kotvu lidem může navýšením DPH vzít... V důsledku tedy vláda může být hrobníkem demokratického tisku v Česku,“ dodala Šmuclová. U tuzemských deníků by zvýšení DPH znamenalo jejich zdražení mezi dvěma a třemi korunami.

Noviny a časopisy dlouho měly od roku 2017 desetiprocentní sazbu DPH. (gin, pcl)

Léky, teplo, voda i pivo zdraží. Jídlo nezlevní

Jakub Svoboda

Systém daně z přidané hodnoty se má zjednodušit. Snížení sazby DPH se sloučí na 12 procentech, dosud jsou deset a 15 procent. Podle ekonomů tím mírně zdraží teplo a voda, léky, ubytovací služby či stravování v restauracích a jídelnách.

Tedy položky, které se do jednotné sazby přesunou z deseti- a dvanáctiprocentní sazby daně. Díky sloučení sazeb se ale sníží o tři procentní body DPH na potraviny. Jedinou výjimkou ze sazeb bude nulová daň na knihy.

„Plánovaná změna sazby povede ke zvýšení DPH na léky, nikoliv k jejímu snížení. Tvrzení ministra financí, že většina zdravotnických prostředků a farmaceutických výrobků byla zatížena 15procentní sazbou, je bohužel nepřesné. Oznámená změna proto povede ke zvýšení DPH na léky,“ konstatoval ředitel Asociace inovativního farmaceutického průmyslu David Kolář.

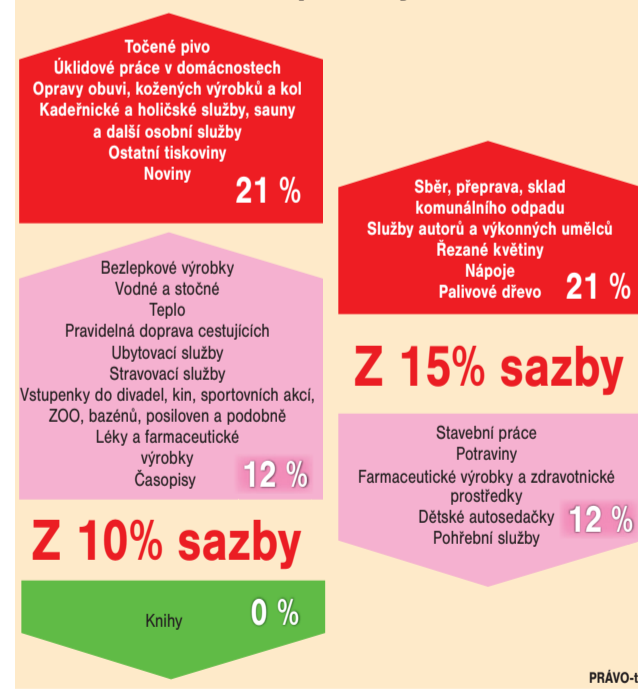
Šéf státní kasy Zbyněk Stan-

jura (ODS) chtěl podle informací Práva vodné, stočné, teplo a ubytovací služby původně přesunout z deseti- a dvanáctiprocentní sazby DPH do základní 21procentní, nakonec ale ustoupil.

V jednotné dvanáctiprocentní sazbě DPH mají být podle Stanjura i bezpečnostní výrobky, doprava cestujících, ubytovací a stravovací služby s výjimkou čepovaného piva, vstupenky na kulturní a sportovní akce, časopisy či stavební práce pro bydlení. Ostatní položky, které dosud byly v jedné ze snížených sazeb, se přesunou do základní 21procentní. Toto zdanění nemá v Evropě obdobu.

„Podle návrhu vlády by mělo dojít ke snížení sazby u potravin z patnácti na dvanáct procent. Z historických zkušeností lze však očekávat, že se tato změna na cenách potravin nijak zásadně neprojeví,“ prohlásil partner PwC Česká republika Martin Diviš. Z patnácti na dvanáct procent se sníží zdanění i dětských sedaček do aut či pohřebních

Kam zamíří hlavní položky zboží a služeb

služeb. Nikde jinde v Evropě s výjimkou Dánska však takto vysoké zdanění sociálně citlivých položek nemají. Některé položky byly v minulých letech přeznačeny do nižších sazeb DPH jako součást kompenzací za pandemii covidu nebo při zavádění elektronické evidence tržeb.

„S ohledem na zrušení povinnosti evidence se návrat k základní sazbě jeví jako smysluplný krok, jak potvrzují i ostatní státy EU, které uplatňují na točené pivo základní sazbu. Výjimkou v tomto smyslu je nyní pouze Slovensko, které zavedlo pro točené pivo DPH ve výši 10 procent,“ upozornil Diviš.

Rovněž kvůli zavádění elektronické evidence byla sazba daně u kadeřnických a holičských služeb snížena z 21 na 10 procent. Vládní návrh je přesouvá zpět do základní sazby.

Podle Národního rozpočtového rady lze úpravu sazeb hodnotit pozitivně. Měla by vést k mírnému snížení daňové zátěže a zjednodušení systému.

Co se změní

Zaměstnanci zaplatí nemocenské pojištění

Zaměstnanci budou mít znovu povinnost přispívat na nemocenské pojištění. Vláda zvažovala odvody ve výši 1,1 procenta, nakonec rozhodla o 0,6 procenta. Zaměstnavatelé budou dál hradit 2,1 procenta. Nadále se budou proplácet i první tři dny nemocenské. Stát za dva roky vybere navíc 13 miliard korun.

Mzda nad 121 tisíc s větší daní z příjmu

Zaměstnanci budou dál platit daň z příjmu 15 procent. Daň 23 procent teď platí až od hrubé mzdy 161 300 korun. Nově to bude už od příjmu 121 tisíc tím, že vláda snížila hranici na trojnásobek průměrné mzdy. Do částky 121 tisíc odvede pracovník 15 procent a za kolik nad to 23 procent.

Méně na státní platy

Vláda sníží objem peněz na platy ve státní správě o dvě procenta v souvislosti s rušením agend a míst. Premiér Fiala tvrdí, že těm, kdo na pozici zůstanou, se platy nesníží. Opatření se nemá týkat pedagogických pracovníků, ale třeba bezpečnostních sborů ano. Vláda si od toho slibuje v příštím roce úsporu 9,7 miliardy korun.

Vyšší daň z nemovitosti

Sazba se má příští rok zvýšit až na dvojnásobek. Navýšené inkaso má jít státu, původní suma jako dosud obcím. Od roku 2025 má daň dál růst podle automatického valorizačního mechanismu. V příštích dvou letech má daň státu přinést nejméně 9,3 miliardy.

Stavební spoření s nižší podporou

Maximální státní podpora u stávajících i nových smluv se sníží na polovinu, tedy na tisícovku ročně. Úložky se mají využít hlavně na energeticky úsporná opatření v domech a bytech. Spoření budou moci poskytovat i banky.

Dražší dálniční známka

Cena dálniční viněty vzroste příští rok z 1500 na 2300 korun. V dalších letech se má pravidelně navýšovat podle inflace.

Připlatíme si u holiče, za pivo i noviny

Místo tří sazeb daně z přidané hodnoty ve výši 10, 15 a 21 procent budou jen dvě ve výši 12 a 21 procent. Některé položky spadnou do nižšího pásma, jiné poskočí nahoru, třeba služby u kadeřníka, točené pivo nebo noviny, které tím zdraží. Cílem úprav je zjednodušit systém. Vláda předpokládá, že tím stát oproti dnešku o příjmy přijde, konkrétně za dva roky o 4,1 miliardy korun.

Zdraží nafta i alkohol

Vyšší spotřební daň na alkohol, cigarety včetně zahřívanych a alternativních tyto výrobky zdraží. Výjimkou má jen nešumivé víno. Výrobci si uhájí nulové odvody. Zvýšení daně dopadne i na hazard. Vláda také rozhodla o návratu spotřební daně z nafty na loňských 9,95 koruny za litr. U pump tak litr podraží nejméně o 1,50 Kč. Vyšší daň z tabáku má do roku 2026 přinést 5,9 miliardy, z lihu 1,1 miliardy.

Vyšší daň pro firmy

Vláda navrhuje zvýšení daně z příjmů právnických osob z 19 na 21 procent.

Přísněji u opakovaně nezaměstnaných

Ocitne-li se někdo opakovaně v evidenci úřadu práce kvůli podpoře v nezaměstnanosti, prodlouží se mu povinná doba pojištění na důchod.

Rušení finančních úřadů

Ministerstvo financí potvrdilo záměr zrušit od července 77 územních pracovišť Finanční správy, například v Litvínově, Telči, Bohumině či Orlově. Z nich 56 už funguje v omezeném režimu. V příštích třech letech to má ušetřit až 150 milionů korun.

Vláda chce škrtnat a zvýšit daně, pocítí to lidé i firmy

(Pokračování ze str. 1)

„A Strakovka odpočítává, jako by nám chtěla představit prorůstovou hospodářskou vizi,“ dodala. Podle předsedy další opoziční strany SPD Tomia Okamury jde o proinflační návrh. Vláda porušila předvolební slib, že nebude zvyšovat daně, řekl.

Během června vláda schválí legislativní znění konsolidačního balíčku, tak aby jej do Sně-

Kdybychom nyní nedokázali šlápnout na brzdu, odnesly by to naše děti

Petr Fiala

movny předložila před prázdninami. Cílem je, aby opatření snižující deficit rozpočtu na příští rok o 94 miliard korun platila od Nového roku. Některá

opatření, jako je snížení národních dotací o desítky miliard v průmyslu či zemědělství, míří na následující dva roky, 2024 a 2025. Většina dalších opatření by ale měla trvalou platnost.

Ekonom: U daní je to férové

Podle ekonomů společnosti Cyrrus Víta Hradila jsou daňo-

vá opatření vlády udělaná tak, aby pokud možno nedopadla příliš tíživě na žádnou konkrétní skupinu obyvatel a byla naopak rozprostřena napříč celou společností.

„To může odrážet snahu vlády o zachování jakési férovosti či skutečnosti, že se jedná o kompromis pěti politických stran, z nichž každá hájí zájmy trochu jiné skupiny voličů,“ řekl Právu Hradil.

Dojem férovosti ale podle Hradila poněkud kazí skutečnost, že vláda vycouvala z některých opatření, která ekonomicky dávají smysl, ovšem narazila na silný odpor lobbistických skupin.

„Konkrétně mám na mysli spotřební daň z tichého vína, které bude i nadále jako jediný alkohol dotováný daňovým poplatníkem, a státní příspěvek na stavební spoření,“ uzavřel.